

PREVENIREA PRODUCERII EVENIMENTELOR RUTIERE CU IMPLICAREA PERSOANELOR VÂRSTNICE

În cursul anului 2018, pentru proiectarea unor mecanisme eficiente de intervenție preventivă adresate vârstnicilor, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității a realizat studiul „*Infraționalitatea îndreptată asupra vârstnicilor. O perspectivă victimologică*”, prin care și-a propus să identifice și să descrie tipurile de infracțiuni față de care populația vârstnică este cea mai vulnerabilă, contextul producerii acestora, modurile de operare și mecanismele folosite cu predilecție în aceste tipuri de infracțiuni, factorii de risc și profilarea din punct de vedere socio-cultural a segmentelor cele mai vulnerabile din cadrul acestei categorii de populație.

Printre metodele folosite s-au numărat interviuri cu persoane vârstnice, interviuri cu polițiști cu experiență/cu funcții de conducere din structurile investigații criminale și de ordine publică din unități de poliție din mediul urban și din unități de poliție din mediul rural, precum și un sondaj de opinie în rândul persoanelor vârstnice din mediul urban.

În ceea ce privește problematica victimizării rutiere, în interviurile cu seniorii, aceștia au menționat ca situație de victimizare *neacordarea priorității de către conducătorii auto la trecerile de pietoni*. În **calitate de pieton**, seniorii se simt în nesiguranță din cauza șoferilor care nu au răbdare să aștepte până trec (mai lent) strada și se apropie cu botul mașinii de pietoni, „urcă pe ei”. Lucrul acesta se întâmplă din cauza mobilității reduse pe care o au, mulți folosind bastonul/cârja/cadrul pentru deplasare. Adesea sunt apostrofați, chiar înjurați de conducătorii auto (cei foarte tineri, mai ales) care nu au răbdare și de multe ori nici nu le mai acordă prioritate.

Îmbătrânirea populației implică și o creștere a numărului de participanți în trafic vârstnici, având în vedere că un număr din ce în ce mai mare de vârstnici participă activ la trafic în calitate de șoferi, pietoni, bicicliști etc. În același timp, la nivel individual, procesul natural de îmbătrânire face ca persoanele în vârstă să experimenteze un declin funcțional, iar șofatul să fie mai dificil. De asemenea, urmare a unor particularități psihofizice asociate înaintării în vârstă, riscul de accident mortal pentru pietoni sau bicicliști peste 65 de ani este și mai mare față de șoferii vârstnici.

Studiul menționat a relevat faptul că riscul de a muri într-un accident rutier în România crește foarte mult începând cu vârsta de 60 ani, peste 70 de ani depășind

nivelul mediu național (97 decese la 1 milion de locuitori). În cazul vârstnicilor, categoria cea mai vulnerabilă în privința accidentelor rutiere este cea a **pietonilor, 55% dintre victimele vârstnice fiind pietoni**. Anual, 1 din 10 accidente grave din România a avut ca victimă un pieton cu vârsta de 65 de ani sau peste. Alte două categorii vulnerabile, dar într-o măsură mai mică, sunt *pasagerii și bicicliștii*.

Riscul de victimizare ca și șofer este mai redus în cazul vârstnicilor, doar 1 din 10 victime vârstnice decedate sau rănite grav fiind conducător auto. Adulții vârstnici sunt șoferi prudenți, comparativ cu celelalte categorii de vârstă, ei reduc adesea riscul de accident purtând centura de siguranță, respectând limitele de viteză și neconducând sub influența alcoolului. Mulți dintre șoferii vârstnici identifică și evită situațiile în care limitările lor psihofizice îi pun în situații riscante.

Când vorbim despre riscul pe care îl implică șoferii vârstnici, se consideră că declinul datorat vârstei la nivelul parametrilor fizici, senzoriali sau cognitivi implică obligatoriu un risc crescut pentru alți participanți la trafic. În realitate, vârstnicii sunt ei înșiși în mai mare risc de a fi răniți grav sau uciși în accidentele rutiere din cauza vulnerabilităților vârstei (un exemplu ar fi fragilitatea oaselor) și datorită condițiilor medicale cronice. În caz de accident, datorită fragilității, riscul de a deceda este mai mare comparativ cu al unei persoane tinere care ar suferi un traumatism similar.

În ceea ce privește **factorii de risc**, conform studiului, limitările funcționale, vulnerabilitatea, fragilitatea fizică, bolile asociate vârstei, deplasarea sub influența medicației par a fi factorii cheie în riscul participanților la trafic vârstnici de a fi implicați într-un accident rutier.

Populația vârstnică pare a fi într-un risc crescut de a fi implicată în accidente ca pietoni și un risc crescut de a fi uciși în accident. Reducerea abilităților necesare și condiția medicală a pietonilor vârstnici (boli cronice), medicația asociată acestor boli, împiedică uneori performanța și crește riscul de accident.

Vulnerabilitatea la consecințele accidentelor se poate explica prin faptul că persoanele vârstnice sunt mai predispuse să sufere vătămări grave sau deces ca rezultat al accidentelor ca pieton datorită fragilității crescute (de ex. femei - osteoporoză) Chiar și la o viteză de impact de 20km/h riscul de deces e de 3 ori mai mare pentru o persoană care a depășit vârsta de 65 de ani.

De asemenea, riscul la **traversarea străzii** crește substanțial după 79 de ani. Riscul de deces crește rapid după 60 de ani și foarte rapid după 70 ani. Pe medii de rezidență, riscul de accident pentru pietonul vârstnic are următoarele elemente:

- în zona urbană: mijlocul sau ultima parte a traversării, în maximum 1 km în jurul casei, în deplasări regulate (ex: cumpărături) – în urban, aproape jumătate dintre pietonii uciși la traversare neregulamentară au fost victime vârstnice;
- în zona rurală – accidente de-a lungul drumului sau staționând, asociate cu consumul de alcool.

Situații de mare risc

- în timpul zilei (orele 9-12 și 17-18 sunt ore de vârf)
- în timpul săptămânii
- în sezonul rece (septembrie-februarie, cu vârf în luna noiembrie)
- în zona urbană
- în zona de domiciliu (maximum 1 km)
- la intersecții (implicând traversarea unei străzi late sau la virajul la stânga a unui

Situația implicării vârstnicilor în accidente rutiere la nivelul municipiului Brăila

În perioada 01.01. - 16.10.2024, dintre cele 177 accidente rutiere produse pe raza municipiului Brăila, 68 au fost accidente în care au fost implicate persoane cu vârsta de peste 60 de ani¹.

Toate cele 68 de accidente au avut drept principală cauză traversarea neregulamentară a drumului public (sau deplasarea pe carosabil prin zone nepemise). Ca urmare a acestor evenimente rutiere, a rezultat decesul a 2 persoane, rănirea gravă a 14 și rănirea ușoară a altor 54. Din cele 70 de victime sus-menționate, **51** aveau vârsta cuprinsă între 60-70 ani, **13** între 70-80 ani și **6** peste 80 .

Referitor la intervalul orar în care s-au produs evenimentele rutiere sus-menționate, situația se prezintă astfel :

- între orele 06-12 – 42 de accidente;
- între orele 12-18 – 24 accidente;
- între orele 18-06 – 2 accidente.

În ceea ce privește consumul de băuturi alcoolice, în 2 dintre cele 177 de accidente produse pe raza municipiului Brăila, în perioada sus-menționată, victimele (de peste 60 de ani) se aflau sub influența băuturilor alcoolice.

La nivelul Inspectoratului de Poliție Județean Brăila, în cadrul demersurilor de prevenire a accidentelor rutiere, polițiștii au avut în vedere în mod deosebit vârstnicii, cu informații și recomandări preventive, care să vină în sprijinul acestei categorii vulnerabile de populație, prin creșterea nivelului de informare și conștientizare a măsurilor pe care trebuie să le adopte pentru siguranța personală.

Un exemplu relevant în acest sens îl reprezintă activitatea de informare preventivă susținută de polițiști din cadrul Biroului Rutier și de la compartimentul Analiza și Prevenirea Criminalității, în data de 09.09.2024, la sediul Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Brăila. Demersul preventiv a urmărit conștientizarea beneficiarilor cu privire la riscurile la care se expun în cazul nerespectării regulilor de circulație pe drumurile publice, în mod deosebit pe cele referitoare la traversarea drumurilor publice.

În acest scop, polițiștii au oferit vârstnicilor informații referitoare la regulile pe care trebuie să le respecte atunci când se deplasează pe drumurile publice în calitate de pietoni, dar și ca șoferi sau pasageri în autovehicule, astfel încât să nu fie implicați în accidente rutiere care i-ar putea costa sănătatea, integritatea fizică sau chiar viața.

Sfaturi de care vârstnicii trebuie să țină cont, pentru a nu fi implicați în evenimente rutiere:

- Traversați strada numai prin dreptul indicatorului "Trecere pentru pietoni", pemarkajul pictorial;
- Acolo unde sunt instalate semafoare, așteptați cu răbdare apariția luminii de culoare verde și traversați numai la această culoare;
- În lipsa indicatoarelor, marcajelor sau semafoarelor, puteți traversa și pe la colțul străzii, numai după ce v-ați asigurat atent că nu se apropie nici un vehicul (automobil, bicicletă, căruță);
- În toate cazurile, traversarea se face perpendicular pe axul drumului. Pe cât posibil, nu prelungiți timpul de traversare și nu vă opriți fără motiv pe partea carosabilă!
- Chiar și pietonii trebuie să acorde prioritate autospecialelor de pompieri și poliție și ambulanțelor; fiți atenți la sirenele acestor mașini, chiar dacă semaforul are culoarea verde;
- Traversați doar după ce toate mașinile au oprit pentru a vă acorda prioritate;
- Odată ce ați coborât de pe trotuar, iar șoferii au oprit, începeți traversarea. O atitudine ezitantă îi poate induce în eroare pe șoferi cu privire la intențiile dumneavoastră și se poate ajunge la accident;
- NU traversați strada prin fața sau prin spatele autovehiculelor oprite în stație sau pe marginea drumurilor;
- Circulați numai pe trotuare. Pe drumurile publice situate în afara localităților ori care nu au trotuare sau poteci laterale, veți circula numai pe partea stângă a drumului și cât mai aproape de marginea acestuia;
- Nu uitați niciodată, când urcați într-un autovehicul, să vă puneți centura de siguranță;
- Fiți foarte atent la ceilalți participanți la trafic, pentru a putea anticipa eventualele pericole care vin din partea acestora. Nu contează că sunteți un șofer disciplinat sau că aveți experiență în condus. Puteți fi implicat într-un accident rutier din cauza conducătorilor auto mai puțin atenți sau care nu respectă regulile de circulație;
- Dacă ați consumat băuturi alcoolice, nu vă urcați la volan sau pe bicicletă!

Polițiștii vor continua să acționeze pe raza județului pentru prevenirea oricăror evenimente rutiere!

Cu stimă,

ÎMPUTERNICIT ȘEF AL INSPECTORATULUI

Comisar - șef de poliție

ZAHARIA IONUȚ CĂTĂLIN

Page 4 of 4

Date cu caracter personal prelucrate de către IPJ Brăila în conformitate cu prevederile Regulamentului UE 2016/679. Datele pot fi folosite doar pentru scopul pentru care au fost colectate/transferate. Prelucrarea într-un alt scop poate fi efectuată numai cu acordul IPJ Brăila.

Braila, Str. Mihail Sebastian nr.10-12, cod postal 810487; Tel/Fax: 0239.61.22.22, e-mail cabinet@br.politiaromana.ro